

אורות פלא

מכון להורות סבירי רבינו אליעזר פאפו זע"א, מו"ס "פלא יועץ" ועוד

אורות פלא

מתורתו של רבינו אליעזר פאפו זי"ע, מו"ס "פלא יועץ" לקט דרושים ומאמרי מוסר, שנלקטו מתוך ספריו

חג השבועות תשפ"ו

שינוי מעט יחזר ללמודו, כי חביבה תורה ובפרט בשעתה ביום נתינתה. ומה טוב, דבר בעתו, לשפך נפשו בימים האלה ובזמן הזה שיזכה הוא ובניו לכתרה של תורה, ללמד וללמד לשמר ולעשות. (פלא יועץ)

ידוע מאמר רבותינו זכרונם לברכה שאמרו (ירושלמי שבת סוף פרק ט"ו) לא נתנו שבתות וימים טובים לישראל אלא לעסק בתורה. הנה כי כן מה טוב ומה נעים אם יוכל אדם לפטר את עצמו ולומר ונקה, וישב בביתו בנחת ויעסק בתורה כפי ידיעתו דבר בעתו, ויעשה סעדו, וישן שנתו, ולא יאבד מנוחתו, וירבה שמחתו, כי השעה צריכה לכה. שישן ושמחה ושיגה, ונסו יגון ואנחה, לקום מה שאמרה תורה (דברים טז, יד) ושמחת בחגך. ויתן אל לבו דברים המעוררים שמחה של מצוה, ולא שמחה

של הוללות בפסילים המרבים לשתות וין ושכר, ויתנו בקולם קול עז בשירי גוים ושירי עגבים, ונהי שלשם מצוה אומרים שעושים, אבל זהו עצת יצר הרע, עברה היא בנדם, ה' הטוב וכפר בעד. אבל המישרים ארחותם יתנו אל לבם דבר בעתו, על מה הימים נזכרים ונעשים, ומה הגיע על ישראל בימים ההם בזמן הזה, ויעמיק במחשבות טהורות מה טוב חלקנו אשר בחר בנו מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא מכל העמים, וחבה ותרה נודעת לנו, ולא זו מחבבנו, ונתן לנו ימים טובים, אשר בהם משפיע על נפש רוח נשמה שפע קדשה וטהרה, ורצה הקדוש-ברוך-הוא לזכות את ישראל עם בחירו, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, עד שאנו לשמח ביום טוב, ולמצוה יחשב לנו וקובע לנו שחר וכהנה רבות, ה'יש הך מתוך מצוה, כזאת וכזאת החי יתן אל לבו ויעמיק במחשבתו באופן שאי אפשר שלא לשמח. ובכלל מצות היום לשמח לב אשתו ובניו כפי כחו וכפי הראוי להם לפי רצונם. ואמרו בש"ס (סוכה כז:) משבח אני את העצלנים, שאין יוצאים מביתם ברגל, דכתיב (דברים יד, כו) "ושמחתה ובייתך". ולא יפה עושים אותם שפועלים בבית חבריהם ביום טוב ומניחים את נשותיהם וילדיהם בביתם יחידים, ובנדיאי צער הוא להם, וראוי לאדם שיבטל קצת רצונו מפני רצונם. (פלא יועץ)

ומתנאי השבועות שרוצים לישב

באהבה ואהבה ושלוש ורעות, שלא

יבדילו זה על זה להפגם האחד

לבית חברו בכל עת ולהאריך

ישיבתו אצלו, אם לא שידעו בברור

ששניהם מרצים שבת אחים גם יחד

עצרת [- שבועות] הוא חג קדוש מאד, אשר בו קדשנו השם יתברך בתורתו ומצותיו ובחר בנו מכל העמים להיות לו לעם סגולה, ואי לאו האי יומא דקא גרם, כסדם היינו לעמרה דמינו וחקות שמים וארץ לא נתקיימו, באופן שראוי לשמח ביום הזה. ואי אפשר שלא לשמח, כי טוב לנו טובת התורה והמצוות מכל טובות העולם הזה ומכל חיי העולם הבא. וקריאת התורה בליל עצרת בסדר המתקן מרבנו הארי"ז"ל היא נפלאה ועושה רשם למעלה, קשויטין אל השכינה. אשרי ילוד אשה שזכה לכה אשר מלך העולם אים ונורא, מלך גדול אשר לגדלתו אין חקר, המשיכו במעשי ידיו, ורוב שמים בעזרו, וישראל עושה חיל ומוסיף כח בפמליא של מעלה, על זאת יגל יעקב ישמח ישראל בעושי ויעלו חסידים בכבוד ויהיו רק עסוקים בסדר הלמוד כל הלילה, אל דמי להם, בשפה ברורה ביראה ואהבה ושמחה רבה יותר ויותר ממוצא שלל רב, בתת לב מה נעשה בשמים ממעל על דינו, ומה הימים האלו ומה הגיע אלינו.

ובכן עושה אלה הנה שברו אתו, בני סמיכי וחי אריכי ומזוני רויחי כמו שכתוב בזהר הקדוש (פרשת אמור דף צח.). ולפי גדל השכר, שממנו נדע שעושה נחת רוח גדול למעלה, לו בכח יגבר איש להעביר שנה מעיניו ולהיות ער כל הלילה, ובלבד שלא יהא יושב ובטל או מדבר דברים בטלים או אסורים עם המעלה עשן בפיו, כי עושה אלה, השנה הנאה להם והנאה לעולם, אבל עבדי ה' העומדים

בבית ה', בלילה הזה לה', צריכים להיות עוסקים בתורה כל הלילה בלי הפסק, ולפם צערא אגרא, והוא תקון גדול לפגם הראות שפגם בראותו ראיות אסורות, כגון נשים ואלילים, ועל אשר פגם בכמה לילות, עמל וכעס שהיה נעור להכעיס את בוראו בשחוק וקלות ראש וכהנה רעות. והכל הולך אחר החתום שיתגבר בארי להיות ער בשעת קריאת שמע ותפלה, שאם לא יוכל עמד, יותר טוב שינוח מעט בלילה, או ישכב כל הלילה, ולא יקרא קריאת שמע ותפלה בשהוא מנמנם. ויאהז צדיק ארחות צדיקים לטובל במקנה טהרה באשמרת הבקר כי סודה רם ונשא וקונה הארה וקדשה וטהרה לנפשו. ואחר התפלה יאכל משמנים וישתה ממתקים כפי כחו לכבוד היום כי קדוש הוא, והכל מודים בו דבעינן נמי לכהם (פסחים סח.). ואחר

אמר רבי יהושע בן לוי, בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב

ומכרזת ואומרת: אוי להם לבריות מעלבוניה של תורה. (פ"ו מ"ב)

פרוש בת קול יוצא מהר, הוא בית המקדש, כמו שנאמר (פראשית כב יד) "בהר ה' יראה", חורב, שהוא הרב בעונותינו הרבים. ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות, כל האוי שיש לבריות שהוא הגלות, הכל הוא מעלבוניה של תורה כמו שאמר הכתוב (ירמיהו ט יא-יב) "על מה אבדה הארץ וכו' על עזבם את תורתך", וכתוב (מיכה א ה) "בפשע יעקב כל זאת", ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (אליהו רבה פ' י"ח) כל הצרות הם בפשעה של תורה.

כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל. ואם אתה עושה כן, אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא. (פ"ו מ"ד)

הנה המפרשים דקדקו שאיך יתכן לומר על עושה אלה אשריך בעולם הזה? ואני אוסיף עוד לדקדק, אמאי לא דבר הכתוב בהנה, וכמו שאמר ובתורה אתה עמל, כן הנה ליה למימר פת במלח אכל ומים במשורה שתה וכו'. ועוד, מה הלשון אומרת דרכה של תורה?

ונראה על פי מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים ג:) לעולם יעסק אדם בתורה ומצות שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה, ובפרוש אהמר (שם ה.) האומר סלע זו לצדקה כדי שיהיה בני, הרי זה צדיק גמור. והכונה, שקדי להכנס בדרך לו טוב לעשות לשמה, צריך תחלה שלא לשמה, וכמו שהתר לתן סלע לצדקה כדי שיהיה בנו, הכא נמי התר בתחלת למודו לעסק בתורה כדי להציל מכל מיני פגעניות המתרגשות לבוא בעולם.

ואפשר שזה רמז התנא, כך היא דרכה של תורה, הדרך להכנס בתורה כאשר תתן אל לבך ימי הרעה אשר אפשר לבוא, דהינו פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, מחשבה זאת מועלת. ובתורה אתה עמל, כדי להציל. ואם אתה עושה כן, אשריך בעולם

הזה, כי התורה אגוני מנגא, וטוב לך לעולם הבא כי הרי זה צדיק גמור ונוטל עליה שכר.

או נאמר, כשנסויד עוד לדקדק אמרו פת במלח, מאי נפקותא איכא, וגם למה ישתה מים במשורה ולא ישתה לריות צמאונו, כי אין חפץ לה' לענות בני אדם, אדרבא אמרה תורה (במדבר י"א) "וכפר עליו מאשר חטא על הנפש", במי שמזיר עצמו מן היין (תענית יא.), ובר בי רב דיתבי בתעניתא ליכול כלבא לשירותיה, כי שמעתתא בעינא צילותא כיומא דאסתגא. והלא זה אשר ישתה מים די ספוקו, אין צריך הוצאה ולא אבוד זמן. ועוד אמרו ועל הארץ תישן, והתורה אמרה "ונשמרתם מאד לנפשותיכם" (דברים ד טו) והשנה על הארץ מזיק אל הבריאות.

ונראה לפרש, דהכונה הוא דרך תימה, אשר על ידי זה יבוא לזכות לדרכה של תורה, והוא, כי הנה הפת הוא חיות האדם, ועם כל זה אם הקדיחוהו במלח לא יאכל בו. וזה אמרו פת במלח תאכל? הא ודאי לא מפני התעורבת שבו, וכך היא דרכה של תורה שלא יהיה בה תעורבת פסול. וכן ומים במשורה תשתה? הא ודאי לא אלא עד שתרוה צמאונך, הכי נמי לענין למוד התורה לא תלמוד שיעור קצוב ושעות קצובות, אלא למד בה עד שתרוה צמאונך לדעת כל הלמודיות הצריכות, ולו יחיה גבר שנין אלפין לא יגיע לחצי שיעור, ואם כן צריך להיות לעולם צמא למים זו תורה.

ועוד הגד לי, האם ועל הארץ תישן? לא, אלא על כרים וקסותות, ובכן צריך אתה לעסק בתורה כדי שיהיה לך קרת רוח בשנה, דכתיב (משלי כב) "בשכבך תשמר עליך". ועוד נשאך והודיעני, וחיי צער תחיה, רצונך לחיות חיי צער? ודאי לא, אלא רצונך לחיות חיי נחת, וגדולה תורה שנותנת חיים לעושיה (אבות פ"ו מ"ז) ובדאי הם חיי נחת. וכאשר תחשב כן, ובתורה אתה עמל, ואם אתה עושה כן, אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא.

סדר היום

הכולל הלכות והנהגות ישרות ערוכות על הסדר על עניני תפילה וכוונותיה סדר אכילה, סדר משא ומתן וסדר הנהגת יום השבת מלוקטים ומנוקדים מספרי רבינו אליעזר פאפו זיע"א "חסד לאלפים" ו"בית תפילה"

מזכרת מהודרת

ניתן להשיג תפילה על בניו ובנותיו מרבנו אליעזר פאפו זיע"א מספרו בית תפילה. מעוצב על נייר כרומז 4 עמודים. לשמחות ולהבדיל להנצחה לעילוי נשמת וכו'

